

JUSTYNA MATUSIAK

Elektroniczne budżety obywatelskie w największych miastach w Polsce

Streszczenie

Budżety obywatelskie stają się ważnym elementem rozwoju konsultacji społecznych. Ich podstawą prawną na poziomie samorządu gminy jest art. 5a ustawy o samorządzie gminnym. Organizacja budżetów obywatelskich jest wyrazem demokracji bezpośredniej, pozwalającej obywatelom na potwierdzenie lub dezaprobatę działań władz lokalnych. Budżety obywatelskie organizowane z wykorzystaniem narzędzi elektronicznych stanowią ponadto wyraz elektronicznego uczestnictwa (*e-participation*) w życiu publicznym. *E-participation* jest w Polsce wciąż rozwijającym się obszarem, który powinien być poddawany dalszym analizom i badaniom komparatystycznym.

Celem opracowania jest próba odpowiedzi na pytanie, czy w ramach funkcjonujących w największych miastach w Polsce głosowań odnoszących się do budżetów obywatelskich wykorzystywane są środki komunikacji elektronicznej, a jeżeli tak, to w jakim stopniu obywatele korzystają z tych narzędzi. W ramach przeprowadzonych badań dokonano weryfikacji obowiązujących aktów prawnych, będących podstawą wprowadzania budżetów obywatelskich, oceniono możliwości elektronicznego zgłaszania projektów objętych głosowaniem oraz oszacowano frekwencję. Analizą objęto wszystkie budżety obywatelskie przeprowadzone od momentu ich uruchomienia do roku 2015 w Warszawie, Krakowie, Łodzi, Wrocławiu i Poznaniu.

Budżety obywatelskie organizowane są w Polsce od roku 2011. Jednakże największe miasta wciąż borykają się z prawidłową ich implementacją. Dzieje się tak pomimo wykorzystania w głosowaniach narzędzi elektronicznych. Organy gminy, aby uprościć proces, rezygnują z – koniecznych w innych przypadkach elektronicznej komunikacji – podpisu elektronicznego czy profilu zaufanego. Powstaje zatem pytanie, jakie są podstawy tak niskiego zaangażowania obywateli w tę jedną z niewielu form elektronicznego uczestnictwa w Polsce. Analiza elektronicznych budżetów obywatelskich w największych miastach pozwala na sformułowanie odpowiedzi, ale także wniosków i postulatów w odniesieniu do ich dalszego rozwoju oraz prawnego unormowania.

Słowa kluczowe: budżet obywatelski – konsultacje społeczne – *e-participation* – *e-democracy* – *e-government*